

55. ՃԱՂՑԻ ՏԵՐԵՐ

Ծաղցրապա՛մ չոլ տա՛շտի՛մ մեջ ծաղցրալընութեն կէներ:

Աղվես էկավ, ծաղցի տառ վե ընցավ, գյնաց տառ, ծաղց-
ալընին կանչեց. - Ծաղցրապա՛ն, արի՛, տառ պա՛ց:

Ծաղցրապան ասաց. - Աղվես ախպեր, քու գոռժ ի՞նչ ա
ըստա՛:

Ասաց. - Ես տ'եղիմ քե ախպեր:

Ավուր մեկին գյել էկավ, էկավ կանչեց ծաղցալընին, ասաց.

- Տառ պա՛ց:

Ծաղցրապան տառ էպաց:

Աղվես ասաց. - Էսա մեր միճմեկ ախպերն ա, կը ճանչը-
նա՞ս, էկե մե մըսաճըր:

Ավուր մեկ մնաց, առժ էկավ: Էզար տըռան, աղվես էլավ,
տառն էպաց:

Աղվես տառցավ ծաղցալընին, ասաց. - Էսա մեր մեծ ախ-
պերն ա, աթոռք թալե՛ք, թը մըստի:

Աթոռք թալին, առժ մըստավ:

Առուժ էկավ, թառավ տանիս, աղվես էլավ տառ, ասաց. -
Մեզի ախպեր մ' էկեր, կընդունե՞ք, պերենք տուն:

Առուժին ասաց. - Քիչըմ քե սպասա՛, մենք մեր խոսք
էներք մեկ:

Մտավ ճաղաց վե, խոսքեր երին մեկ: Ասին, թը գա, եղի մե
մեծ ախպեր:

Օրըմ մնաց, լապըզտրակ էկավ, էկավ տըռան կանչեց,
տառ չըպացին:

Լապրզտրակ օր տեսավ ուր վերեն տաւ չըպացին, քոռաց, ասաց. - Տըղե՛ք, հեւե՛ք տաւս, անքա՛ր էլան, էճան, տեսա:

Խապեց, էխան տաւս, որ էնոնք էլան տաւս, լապրզտրակ մտավ ճաղաց: Մըտավ ճաղաց, խասավ, եթա՛լ, ճաղցի մուշթակ պըռնեց ծեռ:

Եմեկէլ ախպըրներու սըռտներ ավիրավ, ասին. - Լապրզտրակ խըտ գալուն մուշթակ առավ, էնոր նիյաթ էն ա, օր մի տաւրս էնա:

Աղվես ասաց. - Եսի մե տը թա՛լա տաւս: Տըղե՛ք, ի՞նչըխ էնենք:

Մարթն ասաց. - Տի յանք դա՛վի, տեսնենք ի՛մ վի՞ր խասնի: Էլան, գացին դա՛վի: Հըմեն ախպըրներ խընդորաց գացին կանաւութեն:

Կանաւութեն ասաց. - Հանաճին վո՞ն ա էկեր ճաղաց:

Մարթն ասաց. - Ճաղաց չըխո իմն ա:

Ասաց. - Օր քո՛ն ա, հե՞ր դա՛վի կը տեսիս:

Ասաց. - Բերախտութեն կենեն:

Գյել ախպիր ասաց. - Խա՞, օղո՞րթ բերախտութեն կենեն:

Գյել ասաց. - Խա՞, բերախտութեն կենեն:

Տանգան, առնուն կը խառցընեն, կասեն. - Ա՛ռճ ախպեր, օղո՞րթ, օր տաւ գացիր ճաղաց, վո՞ն էր էնտեղ:

Առն ասաց. - Օղորթ ա, ճաղաց հանաճին տիր մարթուն էր:

Տանգան, առուծին խառցում էրին, ասին. - Առու՛ծ ախպեր, Եսի օղո՞րթ ա, լապրզտրըկուն ա, թե՞ խայունն ա:

Առուծ ասաց. - Օր դողրի կը խառցընին, լապրզտրըկուն ա:

Կանաւութեն առուծի վկաւութնով խասուց լապրզտրըկուն:

Տանգան, էկան: Էկան ճաղաց: Տաւս պացին, մըտան հինե:

Առուծ ախպեր տանգավ, լապրզտրըկուն ասաց. - Էսա ճաղաց մըչ ծի, մըչ քյե յա, եսն եմ հեօգյութեն էրե, քյե խասուցե:

Լապրզտրակ ասաց. - Թ՛էղնի, ճաղաց մըչ ծի, մըչ քյե կիսրար ա:

Առուծ ասաց. - Ապա մեր ախպըրնե՞ր:

Լապրզտրակ ասաց. - Քյե տըվեր եմ, խո էնոնցն էլ չը՞մ իտա:

Առուծ տանգավ, ասաց. - Էնոնք կիյան դա՛վի կանաւութեն: Արի՛ մեր ծեռնով տանք:

Լապրզտրակ կասա. - Չէ՛, ես իմ ծեռնով չըմ իտա, կիյան՝
թ'իյան:

Առուծ ասաց. - Լապրզտրա՛կ ախպեր, շատ վտանգյ ա,
մեխքյ ա:

Ասաց. - Ես իմ ծեռնով չըխտ չըմ իտա:

Լապրզտրակ ու առուծ ախպեր մնացին ճաղաց, էմեկէլ
իրեքյ ախպըրներ գացին կանաւութեն:

Գացին, ասին. - Լապրզտրակ ու առուծ ճաղաց մեզի չըն
իտար:

Կանաւութեն ասաց. - Գացե՛ք, խո պըխտ ընգեքյ հիրար:

Էլանվ տուս, առնն ասաց. - Իյանքյ ճաղաց, թե տըվին, չըխտ
տըվին, թե չըտըվին, մոր մենքյ մեր էնեւիքյ տ' էնենքյ:

Գացին ճաղաց:

Առուծն ասաց. - Ախպըրներ՛ի, ի՞նչըխ էրիքյ:

Ասին. - Մենքյ գացինքյ, մեր խոսք չըլըսեցին, ասին՝ գա-
ցե՛ք, ինգե՛քյ հիրար:

Առուծ ախպեր ասաց. - Որ ընցկուն ա, էկե՛ք, մըստե՛ք,
ինգյենքյ հիրար:

Նըստան:

Ասաց. - Ի՞նչըխ էնենքյ:

Առնն ասաց. - Պաճաճնվենքյ:

Լապրզտրակ ասաց. - Ես ծե գատ չըմ իտար:

Առնն ասաց. - Օր չըտաքյ, ես կիքամ կանաւութեն էլման:

Լապրզտրակ ասաց. - Ես քյե չըմ իտար, կիյաս, գյընա՛:

Էլանվ, գյընաց: Գյընաց խասավ կանաւութեն:

Կանաւութեն կը խանոցընա, կասա. - Քյե վո՞ն չըտըվի, հե՞ր
չըն իտա:

Ասաց. - Լապրզտրա՛կ չըտա:

Ասաց. - Թաւլե՛մ ա՛ռ, գյընա՛ խետ:

Առն առավ թաւլեն, գյընաց:

Գյընաց ճաղցի հանկանաճ, բոռաց, ասաց. - Խողածի՛ն ախ-
պեր, էլի՛ տուս:

Մարթ էլանվ տուս:

Առն ասաց. - Գյիտե՞ս ի՞նչըխ էնենքյ, օր մե խասի:

Ասաց. - Ի՞նչըխ էնենքյ:

Ասաց. - Պե՛ թաւլին դնենքյ քու շըվար վե, իյանքյ ճաղաց:

խողածին թաւեն դրեց ուր շըլվար վե, գացին: Մըտան ճաղաց, նըստան:

Առճ ասաց. - Լապըզտրա՛կ ախպեր, մե պաճին տը տա՛ս:

Ասաց. - Ես չըմ իտա: Լե իմ խուգաւ հախուն կը տամ:

Հիմցա՛վ, օր թաւեն գի խողածնի շըլվար վե:

Առճ խառցընեց. - Հե՞ր չաւր մըկա չըր իտեր:

Լապըզտրակ ասաց. - Հետօր իմ վերճնական էկեր ա:

Թաւեն խանին, թողին վերեն: Լապըզտրակ էնտեղ խեղտեցին:

Դիր ճաղըցալընութեն տըվին գյելուն:

Դիրիս խողածին, առճ ու առուժ գացին գանգաւտ: Խասան կանաւութեն:

Կանաւութեն ասաց. - Գացե՛ք, խո պըխո ինգե՛ք հիրար:

Էլան տաւ:

Առճ ախպեր ասաց. - Գյիտե՞ք ինչըխ էնենք, առնենք շըներ, իյանք ճաղաց:

Գացին ճաղցի տաւ, կանչեցին գյելուն, ասին. - Գյե՛լ ախպեր, տաւ պա՛ց:

Գյել տաւ էպաց:

Առճն ասաց. - Քաւ քյեֆին կը գա՞, քաւ քեֆ անո՞ւշ ա:

Շըներ թողին վերեն: Գյել խեղտըվա՛վ: Ծաղաց խասավ առուժին, խողածնուն:

Էն երկուս տանցան, դիրիս հիրար խետ դա՛վի կը խեն: Գացին կանաւութեն:

Խասուցին խողածնին:

Ասին. - Առուժին պա՛մ չըկա հինե, օր հանաճ ճաղաց մարթուն էր, մըկա խասավ խողածընուն:

Առուժ ախպեր ասաց. - Ձի չըտաս, չըմ թոնի արե՛վ առնի վըր քաւ ճաղցին:

Ասաց. - Կը տամ, քիչ պա՛ն կը տամ, էղինք հիրարու շիրիգ:

Աղվես էկա՛վ:

Էկա՛վ, ասաց. - Ախպըրնե՛ր, հէլե՛ք տաւ: Մենք փախենք, թե ես պոչ թալեցի, խափեցի շըներ, պոչ թալեցի դեն, շըներ գացին դեն, չըխո ճաղաց իմն ա: Թը չէ, ծի փայ չըկա հինե, թ՛ էղնի ծե: Օր թը ես խափեցի, չըխո տ՛ էղնի ծի:

Կէլնին տաւ: Կը փախեն, շըներ կը լարեն աղվըսու հետեւ:
Աղվես ուր պոչ կը թալա, շըներ կիյան դեն, աղվես կը տաննա,
գա, մըտի ճաղաց:

Էկնվ, մըտավ ճաղաց:

Առուծ ախպեր չըխո գըննաց: Մընացին խողածին ու աղվես:

Դիրիս էն էրկուս դավի կը խեն:

Մարթն ասաց. «Ես ի՞նչըխ էնեմ, աղվես էսա կիյաս մարթ
կուրիսեց, մընացի ես, ես ի՞նչըխ էնեմ խընդ էսա աղվըսուն»:

Աղվես ասաց. - Էրթանքյ կանաւութեն, յան ընծի կը խասնի,
յան քյե:

Գանցին կանաւութեն:

Կանաւութնի ծեռնով ճաղաց խասավ աղվըսուն: Էլան,
էկան:

խողածին ասաց. «Էսա իմ ճաղաց եղի խասի աղվըսուն»:

Ասաց. - Աղվես ախպեր, ախըր ճաղաց քհն ա, կիյաս,
գըննաց:

Աղվես ախպեր էլնվ, էկավ ճաղաց:

Մարթն էլ առեց ուր շուն, գըննաց:

Գըննաց տըռան, կանչեց, ասեց. - Էլի՛, տաւ պա՛ց, քյե ախ-
պեր մ'ա էկե:

Աղվես տաւ կը պանա, ախպըրներ կիյան ներս, տաւ կը
տըռեն վերեն:

խողածին շուն կը խանա, կը կանուցա էնտեղ, կասա. -
Աղվես ախպեր, կը խի՞ս, էսի քիւ ճոչ ախպերն ա, քիւ ջան հա-
պովն ա էկե:

Աղվես կասա. - Տիւ գլիտես:

Կը թոնա վերեն, կը խըղտի: Գաղաց մընաց մարթուն:

